

Formarea competențelor de comunicare ale studenților în cadrul orelor de limbă străină limbaj - specializat

Autor: M. Ababii

Prezentul articol abordează principalul mijloc de control al nivelului de însușire al materialului predat, de dezvoltare a deprinderilor și priceperilor de formare a competențelor de comunicare, formarea principiilor și căutarea metodelor și tehnicilor adecvate ce contribuie la dezvoltarea vorbirii.

Predarea/învățarea unei limbi în învățământul superior este orientată spre realizarea obiectivului de optimizare a calității, care contribuie la îmbunătățirea cunoștințelor și abilităților studenților. Sarcina principală este formulată în scopul învățării, bazată pe folosirea complexă a materialului lingvistic și extralingvistic; în a învăța studentul să utilizeze limbajul de specialitate în scopuri profesionale, achiziționând competențe lingvistice și comunicative care presupun: exprimarea orală și scrisă; structurarea propriilor gânduri; argumentarea; căutarea informației; sintetizarea informației; evaluarea; verificarea.

A achiziționa competențe presupune a dobândi cunoștințe, deprinderi, priceperi și include disponibilitatea de a învăța în completarea la a ști. În scopuri operaționale didactice competențele reprezintă capacitățile, abilitățile și aptitudinile subiecților. Acțiunile propuse de profesor în sarcinile propriu-zise: a identifica, a compara, a memora, a analiza, a sintetiza, a clasifica, a observa,... nu sunt altceva decât niște capacități, etalate de student în procesul instruirii [1].

Competența studentului se manifestă eficient doar atunci când se aplică la conținuturi. De exemplu, capacitatea de a clasifica se aplică la caracterizarea lucrurilor după: dimensiuni,

culori, valori, utilizări etc. Capacitatea de a analiza poate fi exersată prin mai multe conținuturi: o sintagmă, o frază, un text (expus de student) etc.

Sarcinile de comunicare decurg din necesitatea practică de comunicare a studentului în situații diferite, iar actul de comunicare constituie etapa finală a lucrului cu materialul nou de predare, a însușirii materialului lingvistic prevăzut în cadrul fiecărei teme. Prin utilizarea actului comunicării se poate verifica nivelul de însușire a limbii cu ajutorul exercițiilor. Trebuie să precizăm, că indicii de control asupra însușirii cunoștințelor și deprinderilor de comunicare ale studenților trebuie să corespundă normelor unei comunicări ca atare. Aceasta presupune: *transmiterea conținutului enunțului; logica de construire a enunțului; claritatea formulării ideii; expresivitatea mijloacelor lingvistice ș.a.* [2].

Profesorul trebuie să țină cont, la alegerea materialului pentru un modul didactic, de posibilitățile pe care le poate oferi acesta pentru formularea de itemi spre a dobândi competențe de comunicare eficientă/specializată. Formulând sarcina de comunicare trebuie stabilit conținutul și volumul materialului pe care trebuie să-l stăpânească studentul. Așadar, putem stabili trei nivele de lucru cu materialul didactic:

- *nivelul lingvistic* de predare care presupune lucrul cu exerciții de limbă (gramaticale, lexicale, fonetice) și vorbire (orientare spre mijloacele lingvistice pentru realizarea intențiilor de comunicare, actului de comunicare);
- *nivelul extralingvistic* de prezentare a materialului didactic presupune însușirea cunoștințelor de cultură și civilizație, familiarizarea cu normele de conduită și exprimare în situații standard (exemplu modul de folosire a telefonului automat);

- *nivelul de comunicare practică* care presupune dezvoltarea priceperilor de comunicare legată de consolidarea ulterioară a cunoștințelor și deprinderilor dobândite, însușirea faptelor extralingvistice și a priceperilor corespunzătoare referitoare la conduita lingvistică și non-lingvistică a studentului într-o situație nouă [3].

Drept exemplu, vom formula următoarea situație de comunicare:

1. Improvizați un dialog în cadrul procurării unui aparat electrocasnic, utilizând: *formule de salut, formule de solicitare, schimb de informații (argumentare, demonstrație), formule de rămas bun.*
2. Dialogați în grup. Imaginați-vă în rolul unui manager. În acest fel formularea sarcinii de comunicare trebuie să reflecte următoarele situații:
 - a) *subiecții și situația propriu-zisă;*
 - b) *subiectul discutat, raportat la obiectul comunicării;*
 - c) *intenția de comunicare;*
 - d) *mijloace lingvistice utilizate.*

Astfel pot fi exersate sarcini cu funcție informativă, formativă și creatoare. În cadrul proceselor de studiu competențele de comunicare vor fi formate prin diverse activități, care îl determină pe student la mobilizarea unui ansamblu de resurse: priceperi, experiențe, scheme, automatisme. Activități care:

- antrenează studentul în utilizarea unor cunoștințe care cer a fi explicate prin propria experiență;
- încadrează cunoștințele în contexte noi;
- scoate în evidență utilizarea diferitelor cunoștințe;
- explorează limitele unor domenii de aplicare a acestor cunoștințe;

- permite studentului să determine ceea ce cunoaște și ceea ce ar trebui să mai învețe.

Cadrul didactic are libertatea de acțiune în alegerea celor mai eficiente metode, tehnici și aplicarea lor în procesul de organizare/desfășurare a predării/învățării unei limbi. În funcție de obiectivele de referință ale studierii limbii fiecare profesor le pune în practică (formulează obiectivele operaționale) în mod creativ și original. În aceste condiții activitatea studentului este de a învăța individual sau în grup, adică de a se implica activ în procesul de instruire, iar profesorul va trece din postura de *emițător de cunoștințe* în cea de *organizator de instruire*.

Bibliografie:

1. Kilb D., (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
2. Sainenco A., *Competențele între cerere și ofertă. Studiu de caz*. USM „A. Russo”, Bălți.
3. Johnson R., *The practice of Cultural Studies*, London, 2004.
4. Richards J., Schmidt, R., Platt, H., & Schmidt, M. *The Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics*. London and New Work: Longman Publisher. 1992.